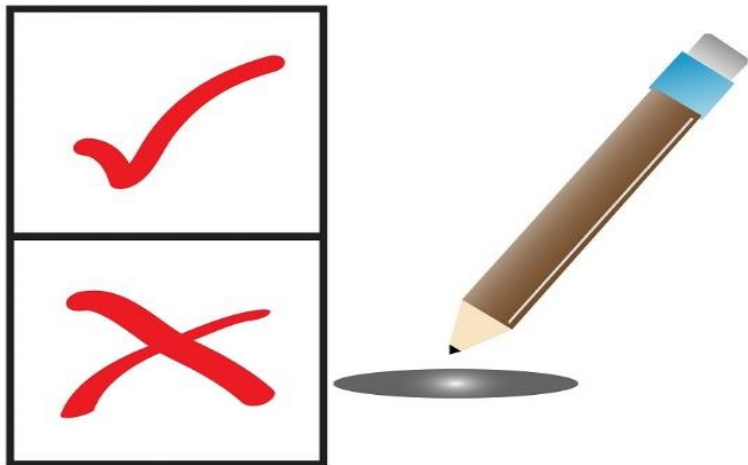

Velkommen til temadag

Aabybro den 8. oktober 2020

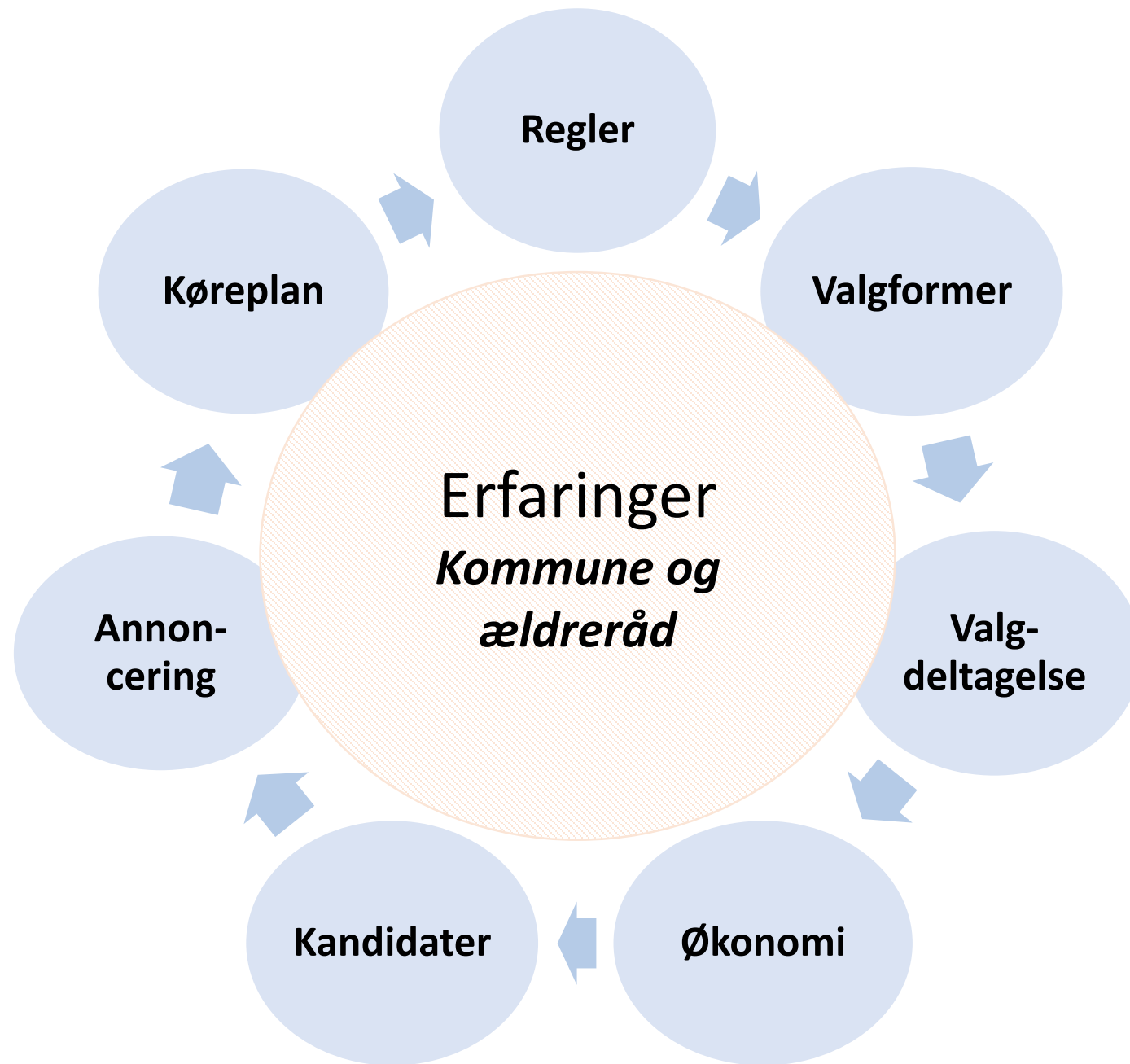

Valg til ældreråd

Midt i en coronapandemi

360 grader rundt om ældrerådsvalget

Hvorfor er det vigtigt?

- Opbakning og interesse i lokalbefolkningen
- Repræsentativitet
- Mandat og indflydelse
- Synlighed

§ Reglerne

- Kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet
- Valget holdes mindst hvert 4. år
- Personer med fast bopæl og fyldt 60 år har valgret og er valgbare
- Ældrerådet skal bestå af mindst 5 medlemmer. Der kan vælges et antal stedfortrædere (maksimalt én for hvert medlem).
- Kommunalbestyrelsen og ældrerådet kan beslutte at aflyse valget, hvis der 4 uger før ikke er opstillet det nødvendige antal kandidater.

§ Reglerne

- Medlemmerne vælges ved direkte valg som enkeltpersoner. Ikke som repræsentanter for politiske partier eller interesseorganisationer.
- Informationer om valg skal være neutral. Fx kandidatbeskrivelser og stemmesedler.

Hvornår og hvordan?

- Kommunalbestyrelse og ældreråd beslutter i samarbejde reglerne for ældrerådsvalget:

Hvornår (Hvor ofte? Er det samtidigt med kommunalvalget?)

Hvordan (Valgform?)

Det fastlægges typisk i vedtægten for ældrerådet.

Valgformer

Fremmødevalg

Brevvalg

Digitalt valg

**Modificeret
fremmødevalg**

Valgformer og valgdeltagelse

Fremmødevalg ved ældrerådsvvalg giver høj valgdeltagelse

Undersøgelse af valgdeltagelse og valgform ved seneste ældrerådsvvalg i alle kommuner

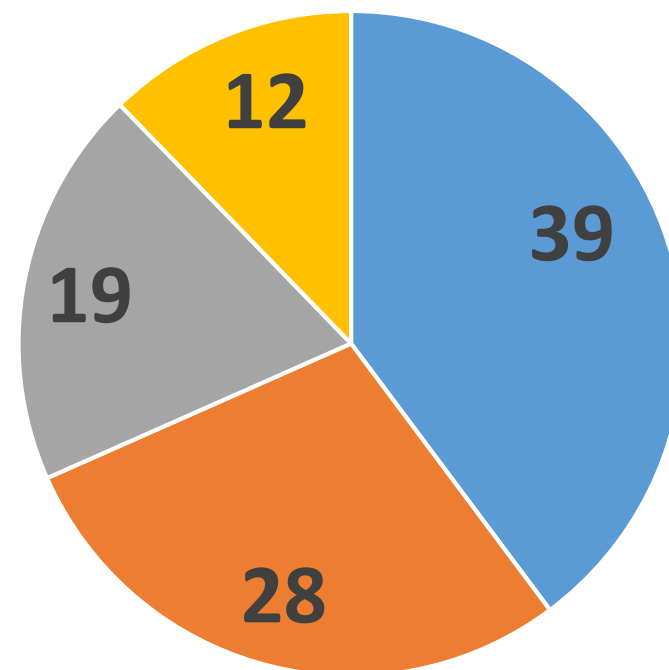

Hvad viser Danske Ældreråds valgundersøgelse?

En gennemsnitlig stemmeprocent på 50,8:

- **Fremmødevalg** 63,8 pct.
- **Brevvalg** 43,7 pct.
- **Digitalt valg** 31,8 pct.

Valgform

■ Fremmøde ■ Brev ■ Digitalt ■ Fredsvalg

Fordele og ulemper

- Høj valgdeltagelse
- Mange praktiske opgaver
- Sammentænkning med kommunalvalg
- Skygger det for kommunalvalg?
- Høje førstegangsudgifter til stemmeboks m.v.

- Mellem valgdeltagelse
- Begrænsede praktiske opgaver
- Høje udgifter til tryk og porto

- Lav valgdeltagelse
- Få praktiske opgaver
- En del af målgruppen er ikke digital og afskæres – der skal være et alternativ.
- Lave udgifter

Ældrerådernes bedste argumenter for
fremmødevalg

1. "Et styrket folkeligt mandat"

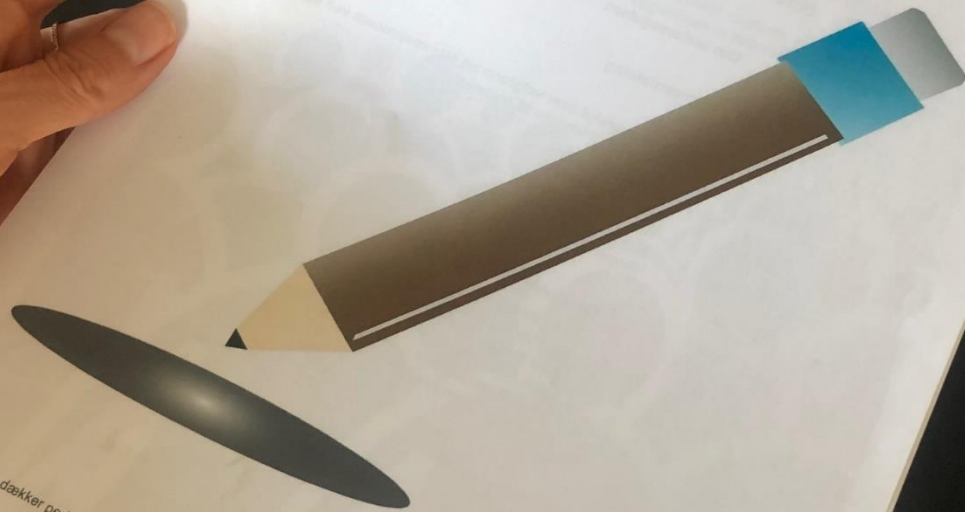

"Vi prioriterer ældrerådsvalget højt, heraf vigtigheden af at få en høj stemmeprocent. Det har stor betydning, at folk engagerer sig, og synliggørelsen af ældrerådsvalget styrker engagementet"

Grethe Villadsen (A), formand for Social- og Sundhedsudvalget i Favrskov Kommune

Fremmødevalg ved ældrerådvalg giver høj valgdeltagelse

Undersøgelse af valgdeltagelse
og valgform ved seneste
ældrerådvalg i alle kommuner

Undersøgelsen dækker perioden 2016 - 2020 og er offentlig

2. ”Kommunalvalget har førsteprioritet – og vi hjælper gerne til med de praktiske opgaver ved ældrerådsvalet”

”Man kan godt have et ældreråd, der siger, at fremmødevalg det vil de bare have. Men det, at vi har et ældreråd, der var villige til at smøge ærmerne op og hjælpe med til at løse nogle af de praktiske problemstillinger, gør det svært at sige nej”

Borgmester Martin Damm (V), Kalundborg Kommune.

”At ældrerådet selv står for opgaven med at skaffe valgtilforordnede, og at merudgifterne ved fremmødevalg er begrænsede, gjorde det lettere for mig som politiker at stille mig op og sige, at fremmødevalg er en god idé.”

Kenneth Fredslund (DF), formand, Seniorudvalget i Vejle Kommune.

3. "Et fremmødevalg er ikke nødvendigvis dyrere end et brevvalg"

"Vores udgifter ved ældrerådvalg vil i 2021 kun være lidt højere ved fremmødevalg fremfor ved brevvalg. Det skyldes, at portoudgifterne er steget, så forskellen mellem omkostningerne ved brevvalg og fremmødevalg ikke længere er særligt store. Desuden vil merudgiften ved fremmødevalg være en engangsudgift det første år."

Mikael Klitgaard (V), borgmester i Brønderslev Kommune

Hvordan ser regnestykket ud?

10.000 stemmeberettigede borgere

Fremmødevalg 2021	(kr.)
Fast udgifter Valglister, udsendelse af valgkort, tryk af stemmesedler, opstilling på valgsteder, annoncering, forplejning m.v.	150.000
Engangsudgifter Skillevægge, stemmebokse, stemmekasser	160.000
I alt	310.000
Pr. stemmeberettigede	15 / 31 kr.

Brevvalg 2021	(kr.)
Valglister, udsendelse af valgmateriale og stemmesedler, returkuverter, annoncering, forplejning m.v.	270.000
I alt	270.000
Pr. stemmeberettigede	27 kr.

Et andet regnestykke

15.000 stemmeberettigede borgere

Fremmødevalg 2021	(kr.)
Fast udgifter	273.00
Engangsudgifter	90.000
I alt	363.000
Pr. stemmeberettigede	18 / 24 kr.

Brevvalg	(kr.)
I alt i 2017	180.000
I alt (skønnet) i 2021	200.000
Pr. stemmeberettigede	13 kr.

Vigtige opmærksomhedspunkter i opgørelsen af udgifter ved fremmødevalg

- **Accepter ikke en sammenligning af æbler og pærer.** Det dur ikke at sammenholde udgifter til brevvalg for 4 år siden, med forventede udgifter til fremmødevalg i år. Portopriserne stiger løbende.
- **En del af udgifterne til fremmødevalg er engangsudgifter.** Det bør fremgå tydeligt at beslutningsgrundlaget.
- **Udnyt stordriftsfordelene** ved flere samtidige valg. Fx udsendelse af valgkort, mulighed for brevstemme, fælles afstemningslokaler, kørsel til valgsteder m.v.
- **Hvilken standard kan ældrerådet gå med til?** Diæter til valgtilforordnede udgør en væsentlig post. Tag stilling til, hvordan ældrerådet stiller sig til udbetaling af diæter.

Diæter til valgtilforordnede

Det er ikke reguleret i lovgivning om ældreråd.

Kommunalvalgloven siger:

- Der ydes diæter til valgtilforordnede.
- Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte, at der ikke ydes diæter, eller at de diæter, der ydes, udgør et andet beløb, end der følger af reglerne.

I 2020 udgør diæten 430 kr. for møder under 4 timer.

Stor variation på tværs af kommuner om der ydes diæter ved ældrerådssvalg – og om de er på niveau med kommunalvalget.

Digitalt valg – et eksempel på udgifter

11.000 stemmeberettigede borgere

Digtalt valg 2017	(kr.)
Valglister, digitalt valgsystem, udsendelse af valgmateriale og stemmesedler (til personer undtaget fra digital post), annoncering, forplejning mv.	
I alt	126.000
Pr. stemmeberettigede	11 kr.

Sammenfattende om udgifter til ældrerådsvalg

- baseret på beregninger fra 10 kommuner

Stor kommunal variation i udgifter pr. stemmeberettiget borger – også for de samme valgformer.

Digitalt valg lidt lavere udgifter, men ikke nødvendigvis.

Brevvalg og fremmødevalg lidt højere udgifter

Nogle steder er fremmødevalg billigere end brevvalg, andre steder er det omvendt.

Det afhænger af:

- Valgenes tilrettelæggelse
- Forudsætninger i beregningerne